

Werkbezoek aan onze projecten in Zambia

Van 10 september tot 3 oktober was mevrouw Nel Coumans, de voorzitter van Stichting Jonathan, in Zambia in de Copperbelt voor een werkbezoek aan onze Community Based Rehabilitation-projecten (CBR) voor verstandelijk gehandicapten.

Zoals bekend verrichtte onze voorzitter van 1988-1990 een onderzoek in de Copperbelt. In aansluiting hierop startte ze, samen met Jet en Serf het eerste CBR-project. Na haar terugkomst in 1990 bezocht zij nog regelmatig tussentijds de projecten. In Februari 1996 werd de leiding van de projecten -overeenkomstig de doelstelling- overgedragen aan hiertoe opgeleide Zambiaanse medewerkers.

Mevrouw Coumans bezocht in de maand september drie weken lang alle CBR-projecten. Daarbij besprak ze de financiële situatie en luisterde naar de noden en wensen, van coördinatoren, ouders en gehandicapten. Vol met indrukken kwam ze thuis. Via deze nieuwsbrief wil ze de opgedane ervaringen graag met u -donateurs en sympathisanten van Jonathan- delen.

-door Nel Coumans-

Op 10 September nam ik het vliegtuig naar Zambia. Ik keek reikhalzend uit naar het mij zo bekende land. Een land dat erg arm is. 70 % van de bevolking leeft onder de armoedegrens. Ook een land dat veel ernstige ziekten kent, zoals malaria en aids. Maar evenzo een land waarin veel goede, aardige, opgewekte mensen leven, die zich steeds meer bewust worden van de noden van de kansarmen en daar ook graag iets aan doen. Ze willen een helpende hand bieden aan de minst bedeedden binnen hun samenleving.

Leiding van het project

Zuster Annet en Meneer Munchya geven samen leiding aan het project. Zuster Annet is fysiotherapeute en heeft een jarenlange ervaring in het werken met gehandicapten. Meneer Munchya is een 'specialised teacher'. Hij heeft als onderwijzer gewerkt met kinderen met leerproblemen. Ik werd hartelijk verwelkomd en we maakten een programma voor drie weken. Iedere morgen kwamen ze me halen, samen bezochten we de

Nel Coumans (rechts) luistert tijdens een Ouderbijeenkomst naar de wensen.

centra voor de verstandelijk gehandicapten. Het was een 'feest' de werkers en gehandicapten weer terug te zien in de al langer functionerende, en mij dus bekende centra.

Verzoeken om uitbreiding

Op verschillende plaatsen zijn alweer nieuwe kleinschalige projecten gestart: Een specialised teacher heeft met

behulp van een huisbezoekprogramma een vooronderzoek gedaan. Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek krijgen kinderen die lijden aan epilepsie nu de vereiste medicijnen. Zo mogelijk wordt bovendien gestart met een dagopvang bv. drie keer per week in een hoekje van de kerk of in een bijgebouwtje op het terrein van de Missie.

De ouders waren klaarblijkelijk op de hoogte gesteld van mijn komst. Als we aankwamen zaten vaak niet

terug in Nederland, contact zou opnemen met de milde gevers en bezien wat wij nog meer voor hen zouden kunnen doen.

Mijn antwoord moest daarna natuurlijk worden vertaald in het Chibemba, de plaatselijke taal. Ik vrees wel dat er af en toe té veel en té optimistisch vertaald is, want het enthousiasme en handgeklap stonden niet in verhouding tot mijn (vage) beloften.

Nieuwe centra (gebouwen)

In Kitwe in de Chipata-compound is enkele maanden geleden -zoals in een vorige Nieuwsbrief gemeld- met onze hulp gestart met de bouw van een Centrum. De ouders van de gehandicapten hebben de grond gelijk gemaakt, fundamenten gegraven, stenen gebakken en nu gaat een officieel bouwbedrijfje met zijn ploeg aan de gang.

Op drie andere plaatsen zou men ook graag een centrum hebben; de projectleiding zoekt naar nog meer sponsors zoals de Stichting Jonathan.

Self help-programma's

Er bestaan ook plannen te starten met 2 Selfhelp-programma's op het platteland (rural area). Wat een self help-programma is probeer ik duidelijk maken met het volgende voorbeeld: Ik kwam in een klein dorpje en men nam mij mee naar een hutje waarin kuikentjes zaten. Omdat er geen electriciteit was en de kuikentjes toch meer warmte behoefden, hadden ze een houtskool-brandertje (waarop ook eten wordt gekookt) in het midden van de hut gezet. Daarboven hing een gehalveerde drum. Een vrijwilligster verzorgde met een paar verstandelijk gehandicapten de kuikentjes. Men hoopt de vetgemeste kuikentjes binnen afzienbare tijd voor een leuk prijsje te verkopen op de markt. Van de opbrengst kunnen weer nieuwe kuikentjes worden gekocht én... voedsel voor de gehandicapten.

Ik opperde tal van kritische bedenkingen, zoals 'als er maar geen kuikenziekte komt', 'als ze maar niet gestolen worden' en 'als de ratten ze maar niet opvreten'. Maar men had overal een oplossing voor. De vrijwilligster sliep 's nachts in de hut en waarom zou er een ziekte komen?

alleen de gehandicapten, maar ook de moeders te wachten. Er werd eerst een lied gezongen, dat gepaard ging met handgeklap. Op de vraag of er iemand iets wilde zeggen, meldden zich steevast enkele ouders. Zij stonden de een na de ander op en bedankten voor wat gedaan wordt voor hun kinderen. Vooral de ouders van de kinderen die aan epilepsie lijden, zijn uiterst dankbaar dat de kinderen nu minder toevallen krijgen en als gevolg daarvan beter functioneren en opgenomen worden binnen de gemeenschap. Ik had soms het gevoel dat men dacht dat ik alle medicijnen en hulp geheel uit eigen zak betaalde en probeerde dit gevoel snel uit de wereld te helpen door te verwijzen

naar de gevers in Nederland die ik slechts vertegenwoordigde. Maar na de dankwoorden kwamen ook de onvermijdelijke vragen om meer financiële steun. Tenslotte werd dan aan mij het woord gegeven.

Het was natuurlijk heel belangrijk dat ik in ieder geval vertelde dat ook ik erg dankbaar was en blij weer in Zambia te zijn. En dat ik het fijn vond om te zien wat er nu allemaal gedaan wordt voor de verstandelijk gehandicapten. Maar wat de financiën betreft kon ik alleen maar zeggen dat ik met de coordinatoren zou bespreken welke zaken het meest urgent zijn. En ik beloofde dat ik,

Boven: Na afluop eten we 'shima', het plaatselijke voedsel. Beneden: moeder met kind in de Dagopvang

Colofon

Jonathan Nieuws ©

is de periodieke nieuwsbrief van de Stichting Jonathan. Jonathan Nieuws wordt vier maal per jaar gratis verspreid onder Jonathan-donateurs en -sympathisanten.

Redactie en Adres Stichting Jonathan
Postbus 572, 6400 AN Heerlen

Donaties

Het werk van Jonathan kunt u ondersteunen door uw bijdrage over te maken met vermelding van: 'Bijdrage Jonathan' op:

- Postgiro 596262 óf
- Bankrekeningnr. 6377 62606 (Generale Bank Heerlen).

Vormgeving en productie:

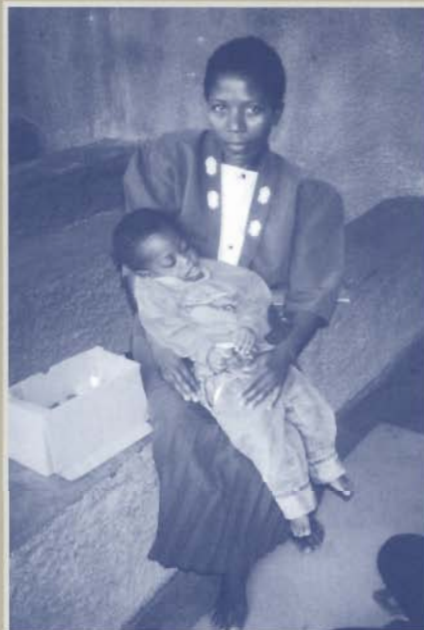
Hein Berendsen Public Relations, Landgraaf.

Druk

Schrijen-Lipperts, Voerendaal

Oplage:

300

De deelnemers aan de sheltered workshop ontvangen Nel en de coördinatoren met zang, dans en handgeklap.

Toen ik tenslotte de opmerking kreeg 'Als we zo gaan denken, kunnen we nergens meer mee starten', heb ik mij voortaan wijselijk onthouden van al te, typisch Westerse, ontmoedigende feedback.

Een tweede Self help-programma is gericht op de tuinbouw. Een groepje mensen heeft het plan opgevat een tuinbouwprojectje te starten met verstandelijk gehandicapten. De overheid heeft hiervoor een lap grond ter beschikking gesteld. Toen ik daar arriveerde, was men druk bezig met het ontginnen. Samen met de gehandicapten willen ze het land bewerken en er mais, tomaten en

bonen gaan verbouwen. Er werd zelfs gedacht aan het planten van bananenbomen. Naast het stuk land ligt een bestaand gebouwtje, dat men wilt kopen om het te gebruiken als een centrum, van waaruit de activiteiten kunnen plaats vinden en dat kan dienen als opslagruimte voor materialen.

Vergadering met de coördinatoren

Tijdens onze rondreis hebben we natuurlijk al veel gesprekken gevoerd. Maar aan het eind van mijn bezoek hebben we nog eens alle projecten de revue laten passeren. Ik heb daarbij enerzijds mijn waar-

dering uitgesproken voor het vele werk dat verzet is, maar anderzijds ook mijn bezorgdheid geuit over de (te) snelle groei. Mede door die groei is de werkdruk voor de coördinatoren te hoog geworden. Zij willen hierin nu verandering gaan brengen door een andere organisatie-structuur. Hierbij worden binnen ieder district assistent-coördinatoren benoemd. Over nog twee andere zaken heb ik mijn bezorgdheid geuit, te weten het huisbezoekprogramma en de training van jeugdige gehandicapten.

1. Het huisbezoekprogramma

Als gevolg van de hoge werkdruk en de activiteiten binnen de centra kan het huisbezoek aan de ernstig verstandelijk gehandicapten, die niet naar een centrum kunnen komen wel eens in het gedrang geraken.

2. Training jeugdige gehandicapten

Binnen de diverse centra zijn er nogal wat jeugdigen, die niet in staat zijn een gericht trainingsprogramma c.q. beroepsopleiding te volgen. Men gaat nu onderzoeken hoeveel jeugdigen dit betreft en welke trainingsprogramma's het beste zouden aansluiten op ieders mogelijk-

Pilotproject met de kuikentjes

heden. Bovendien zal er onderzocht moeten worden welke producten het best verkoopbaar zijn.

Vraag om financiële ondersteuning

Als voorzitter van Stichting Jonathan heb ik samen met hen bekeken aan welke zaken het meeste behoefte bestaat. We hebben een programma in grote lijnen gemaakt. Samen vattend ziet de prioriteitenlijst die daarbij hoort als volgt uit:

1. Huisbezoekprogramma

- fietsen voor de specialised teachers;
- T-shirts voor de deelnemers met

het opschrift Community Based Rehabilitation Project (ten behoeve van de herkenbaarheid);

- zeep en voeding.

2. Self-help programma's

- eerste aanschaf kuikens en kippevoer;
- zaaigoed en gereedschap om het land te bewerken;
- voedsel voor de gehandicapten.

3. Gebouwen

- voor beide self help-programma's een gebouwtje;
- Uitbreiding van het centrum in Mushili. In Mushili heeft de Stichting Jonathan vier jaar geleden een leegstaand woonhuis naast de kerk kunnen kopen. Het werd betaald van het geld dat de Stichting Jonathan bij testament kreeg van Nora, een bewoonster van het gezinsvervangend tehuis in Heiloo. Nu blijkt dat het inmiddels veel te klein is. Er zal een ruimte moeten worden aangebouwd.

Afgesproken is dat de coördinatoren een driejarenplan maken. Intussen hebben we wat meer duidelijkheid over de hoogte van de benodigde bedragen.

Ik had overigens wat geld meegenomen naar Zambia. Zo kon ik voor mijn vertrek (behalve enkele kleingheden) een zevental fietsen schenken.

Uit de bestuursvergadering...

In haar laatstgehouden vergadering d.d. 15 oktober, heeft het bestuur besloten niet af te wachten, totdat het 3-jarenplan vanuit Zambia wordt ingediend. We gaan alvast acties starten om een goede basis te leggen voor de bedragen die nodig zijn.

Ondermeer wordt aan alle Limburgse middelbare scholen informatie toegestuurd met het verzoek één van de projecten via sponsoractiviteiten van en voor de leerlingen te willen ondersteunen.

Belastingaftrek door schenking bij notariële akte

In Nieuwsbrief nummer 3 heeft onze penningmeester, Henk Bouwman, u geïnformeerd over de mogelijkheden van belastingaftrek door een schenking bij notariële akte. Intussen zijn de eerste akten al gepasseerd.

Indien u dit ook wilt doen, neem dan contact op met Henk Bouwman of Nel Coumans. U krijgt dan het adres van de notaris en deze zorgt voor de benodigde formulieren. De nota van de akte gaat naar het postadres van de Stichting en wordt door ons voldaan.

Indien u er wel voor voelt, maar het artikel kwijt bent, laat het dan even weten. We zenden u graag de benodigde informatie nog eens toe.

Kerstwens

Het is bekend: December is voor iedereen een dure maand. Maar toch... Wat zou het fijn zijn als onze lezers met de kerst ook onze vrienden in de derde wereld gedenken. Wilt u ook een cadeautje geven aan de verstandelijk gehandicapten in Zambia? Het bank- en giro-nummer vindt u in de colofon op pagina 2. Namens onze vrienden in Zambia van harte bedankt voor alle steun in het afgelopen jaar. Het bestuur van Stichting Jonathan zal er persoonlijk zorg voor dragen, dat het geld opnieuw goed terecht komt.